

Styrets årsberetning 2021

Virksomhetens art

Lovisenberg Diakonale Sykehus AS (LDS) er et aksjeselskap med ideelt formål og diakonalt verdigrunnlag, eid av de diakonale stiftelsene Diakonova og Diakonissehuset Lovisenberg.

Styret legger vekt på at sykehuset skal ha et bevisst forhold til sitt diakonale verdigrunnlag og sitt samfunnsansvar som lokalsykehus for befolkningen i Oslo indre by øst. Kjerneverdiene kvalitet og nestekjærlighet skal realiseres i hverdagen, gjennom hvordan arbeidet utføres og hvordan pasienter, pårørende, samarbeidspartnere og kolleger blir møtt.

LDS har det indremedisinske lokalsykehusansvaret for bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Sagene og St. Hanshaugen, med til sammen ca. 206 000 innbyggere, nær 30 % av byens befolkning. Lovisenberg Lindring og Livshjelp gir regionalt tilbud innen lindrende behandling ved kreft og annen alvorlig sykdom. Innen psykisk helse og rusbehandling er LDS lokalsykehus for Gamle Oslo, Grünerløkka og St. Hanshaugen, innen psykisk helse for barn og ungdom omfatter lokalsykehusansvaret også Vestre Aker. Psykisk helse for voksne har i tillegg også pasienter fra bydelene Vestre Aker, Ullern og Frogner. Samarbeidet med helse- og omsorgstjenesten i bydelene står sentralt, og virksomheten er innrettet for å håndtere storbyproblematikk, med tilrettelegging for pasienter som har sammensatte tilstander med somatisk sykdom i kombinasjon med psykisk lidelse og/eller rusproblemer.

Kirurgisk klinikk tar imot pasienter fra hele landet til planlagte operasjoner innen ortopedi, øre-nese-hals kirurgi og generell kirurgi. TAKO-senteret er en del av Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser, med landsdekkende tilbud til pasienter med sjeldne diagnoser og problemer med oral helse og munnmotorikk. Senteret har også en sykehustannklinikk som tar imot medisinske risikopasienter og personer med rus- og psykiatridiagnose.

Sykehusets styre har avholdt 6 ordinære og 2 ekstraordinære møter i løpet av 2021. Styret følger virksomheten løpende, gjennom orienteringer om driften, driftsresultatet og status for arbeidet med pasientsikkerhet og kvalitet. Administrasjonen rapporterer også angående eksterne tilsyn, skader/uønskede hendelser, klager og skadesaker. Også i 2021 har styret jevnlig blitt orientert om status og tiltak knyttet til den pågående pandemien

Sykehusets styre har i løpet av 2021 fått seg forelagt saker som berører sykehusets økonomi og strategiutvikling, herunder «Oppdrag og bestilling 2021 fra Helse Sør Øst RHF», «Økonomisk langtidsplan – innspill til Helse Sør-Øst RHF» og «Utviklingsplan LDS 2040». Videre har styret arbeidet med lokalisering av Lovisenberg DPS, herunder erverv av bygg i Lovisenberggt.21. Utvikling av tilbudet innen barn og unges psykiske helse, herunder mulig framtidig utvikling av et døgntilbud, er viet oppmerksomhet i styret. Styret har også hatt fokus på utvikling i ventetider, samt håndtering av de økonomiske konsekvenser av covid-19 pandemien.

Styret har behandlet arbeidsmiljøutvalgets årsrapport og følger sykefraværsutvikling og andre forhold knyttet til arbeidsmiljøet. Styret holdes løpende orientert om overføring av nye oppgaver fra Oslo

Universitetssykehus HF til sykehuset og om status og framdrift for andre større prosjekter. Styret behandler saker som er av vesentlig betydning for sykehusets drift og utvikling på kort og lang sikt.

I 2021 er Bjørn Erikstein valgt til ny styreleder. Det har vært valg av nye styremedlemmer, og herunder ansattes representanter.

Det er tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leders mulig ansvar overfor sykehuset. Forsikringen gjelder for ethvert nåværende, tidligere og fremtidig styremedlem eller ledende ansatt.

Aktivitetsutvikling

Antall polikliniske konsultasjoner ved LDS var 197 813 i 2021, en økning på 9,0 % fra 2020. Antall døgnopphold var 11 579, og antall dagopphold var 6 699, som er på nivå med 2020.

Beredskap og smitteverntiltak har krevd omdisponering av arealer og personellressurser fra planlagt kirurgi til behandling av koronapasienter, og dette har medførte redusert kapasitet igjennom året. LDS har hatt mange innlagte pasienter med Covid-19. Flere planlagte operasjoner har blitt utsatt på grunn av smitte i befolkningen.

Covid-19

Koronapandemien hadde omfattende konsekvenser for sykehusets drift og økonomi i hele 2021. Aktiviteten har blitt redusert og ventetidene har økt. Planlagt pasientbehandling har måttet vike for å fristille bemanning og areal til håndtering av pasienter med covid-19. Nødvendige smitteverntiltak har også redusert kapasiteten i hele sykehuset. I tillegg til redusert aktivitet og inntekt har sykehuset hatt betydelige kostnader knyttet til ekstra bemanning, tilrettelegging for behandling av pasienter med covid-19, samt generelt smittevern. For 2021 er samlet økonomisk effekt av covid-19-pandemien omlag 260 MNOK. LDS har mottatt kompensasjon på 240,7 MNOK fra Helse Sør-Øst RHF.

Forskning

Sykehusets visjon for forskningen er at den skal bidra til ny og fremtidsrettet kunnskap, samt til å øke eksisterende kompetanse og bidra til å skape et bedre helsetjenestetilbud gjennom at ny kunnskap systematisk tas i bruk. Forskningen er organisert i tematiske forskningsgrupper på tvers av klinikkene. Forskningsprosjekter ved sykehuset tar utgangspunkt i pasientnære kliniske problemstillinger hos pasientgrupper som behandles i sykehuset. I 2021 hadde sykehuset 22 ph.d-stipendiater og 8 post-doktor prosjekter. Av disse var henholdsvis 10 ph.d.- og samtlige postdoc-prosjekter finansiert av eksterne midler, fortrinnsvis Helse Sør-Øst RHF og Forskningsrådet. Ansatte ved sykehuset publiserte 93 vitenskapelige artikler og det var fire doktordisputaser. Sykehuset fikk tilslag på 7 av 13 HSØ-søknader om forskningsmidler.

Arbeidsmiljø, personale, inkluderende arbeidsliv og likestilling

Per desember 2021 var antall årsverk 1579,3 (1570,9 årsverk 2020). Antall ansatte per desember var 1851 (1805 ansatte 2020). Turnover i 2021 var 8,9 % (7,6 % i 2020).

Sykehuset arbeider systematisk for å redusere og forebygge sykefravær, og har godt etablerte rutiner for oppfølging av ansatte som er, eller står i fare for å bli sykmeldte.

I 2021 var sykefraværet 7,6 % (7,5 % i 2020). Egenmeldt sykefravær utgjorde 1,8 % (1,8 % i 2020). Sykefraværet for kvinner var 8,7 % (8,5 % i 2020) og for menn 5,1 % (5,3 % i 2020).

Sykefraværet inkluderer egenmeldt og legemeldt fravær relatert til koronapandemien (smittet, mistanke om smitte eller pålagt karantene). Totalt for sykehuset er ca. 8,7 % av tapte arbeidsdager på grunn av sykefravær relatert til koronapandemien i 2021 (ca. 14 % i 2020)

Sykehuset har rutiner for oppfølging av gravide, med fokus på risikovurdering, samtaler og individuell tilrettelegging. Sykefravær under svangerskap utgjorde 0,1 % av sykefraværet i 2021 (0,2 % i 2020).

Sykehuset arbeider aktivt med «inkluderingsdugnaden». LDS har endret rutiner for rekruttering, og vår systematikk og metodikk knyttet til annonsering og intervju. LDS har et langsiktig samarbeid med Fontenehuset om utprøving i lønnet arbeid, og for 2021 ble det av alle ansettelser 3,5% som oppfyller kravene til inkluderingsdugnaden (3% i 2020).

Det er meldt 891 uønskede hendelser innenfor HMS området i 2021 (1015 i 2020), og 396 av hendelsene er registrert som ansattskader (481 i 2020). Det er en betydelig nedgang i meldt påført voldsskade i Senter for psykisk helse og rus. Det er meldt flere ansatt skader med fravær i 2021 enn året før 40 (21). Dette skyldes hendelser hvor medarbeidere er blitt smittet med SARS-coV-2, sannsynligvis på jobb. Hendelsene er meldt Nav som mulig yrkessykdom.

Sykehuset har i 2021 hatt en økning i AML-brudd på 59 % sammenlignet med året før. I 2021 hadde LDS 3972 brudd (2486 brudd i 2020). 21 % av bruddene oppgitt å være koronarelatert, 19 % knyttes til kompetansebehov og 17 % er relatert til sykdom. Mye av årsaken til økningen er pandemien, med økt bemanningsbehov, behov for kompetanse og økt sykefravær.

Systematisk HMS-arbeid vektlegges gjennom årlige kartlegginger av arbeidsmiljøet og risikovurdering i forbindelse med sykehusets handlingsplan og budsjettarbeid. 97% av sykehusets enheter har utarbeidet HMS- handlingsplan 2021. Det er også iverksatt en rekke tiltak i pandemisituasjonen med blant annet psykososialt støttetteam og gruppe for kvalitetssikring av verneutstyr. Det har vært gjennomført lovpålagt arbeidsmiljøkurs for verneombud og ledere. Det gjennomføres også kurs i forebygging og håndtering av vold og trusler, sikkerhet, brannvern, forflytning og kjemisk helsefare/stoffkartotek.

Sykehuset har prosedyre for forebygging og håndtering av trakassering, prosedyre for konflikthåndtering og prosedyre for varsling. Dette inngår i LDS sitt ledertreningsprogram, og settes også regelmessig opp som fagkurs. Det er en god kultur for at konflikter skal løses på lavest mulig nivå i organisasjonen. LDS har ansatte med ulik kulturell og religiøs tilknytning. Så langt som mulig legges det til rette for fri i forbindelse med ritualer og feiring av egne høytider.

Sykehusets arbeidsmiljø kartlegges systematisk hvert år gjennom medarbeiderundersøkelsen ForBedring LDS har høy deltagelse og resultater over snittet i HSØ. Arbeidsmiljøet anses som godt.

Saker av betydning for drift og utvikling av sykehuset drøftes med de tillitsvalgte i samarbeidsutvalget (SU). SU behandlet i 2021 til sammen 50 saker, fordelt på 11 ordinære og 5 ekstraordinære møter. De ekstraordinære møtene var knyttet til koronapandemien. Administrerende direktør så det som viktig å sikre de tillitsvalgte god og løpende informasjon, samtidig som tett dialog var nødvendig for å sikre at de tillitsvalgtes synspunkter ble en del av beslutningsgrunnlaget for håndteringen av pandemien. Generelt har utfordringer knyttet til pandemien, herunder smittevern og trygghet for medarbeidere vært viktig i administrerende direktørs møter med de hovedtillitsvalgte i 2020. Ordinær rapportering om virksomheten, og saker av større eller mindre strategisk betydning for sykehuset, er gitt i ordinære møter. SU avholdt seminar høsten 2021 om utviklingsplan for sykehuset. Representanter for de ansatte og ledelsen møtes også regelmessig i arbeidsmiljøutvalget (AMU), som har avholdt 6 møter i 2021.

Sykehuset rekrutterer generelt godt innen de fleste områder, men i den senere tid har et strammere arbeidsmarked gjort seg gjeldende for flere yrkesgrupper, særlig innen fagområdene anestesi, intensiv og IKT.

Sykehuset har mange medarbeidere som har hatt vært ansatt lenge. Sykehuset markerer 25, 30 og 40 års ansettelsestid. Sykehuset har et stort og aktivt bedriftsidrettslag som arrangerer både faste ukentlige treningsaktiviteter og aktiviteter som vintercamp, fisketur, fjelltur osv. men i de to siste årene har aktiviteten vært betydelig redusert som følge av koronapandemien.

Kompetanseplanlegging er viktig for å beholde og utvikle gode medarbeidere, og for å møte nye utfordringer. Det systematiske arbeid med kompetanseutvikling er styrket via prosjektet «Et lærende sykehus». I et av delprosjekt jobbes det med å utvikle et rammeverk for kompetanseutvikling, og kompetanseforløp på ulike nivå, samt å identifisere områder for kortere etter- og videreutdanninger.

Sykehuset avholder en rekke kurs- og undervisningstilbud i intern og ekstern regi, ledertreningssamling, i tillegg til interne fagkurs, fagdager og seminarer. Medarbeidere får mulighet til å ta videreutdanning på hel- eller deltid innen områder som intensivsykepleie, operasjonssykepleie, anestesisykepleie, psykisk helsearbeid og kreftsykepleie, samt ulike mastergrader ut fra klinikkens behov. I lys av erfaringene fra pandemien har sykehuset fra 2021 økt antallet utdanningsstillinger innen videreutdanning i intensivsykepleie blant annet med tilførte midler fra HSØ.»

Sykehuset har et lovpålagt ansvar som utdanningsinstitusjon, og undersøkelser blant studentene peker på sykehuset som et godt og utviklende praksissted. I 2021 har LDS tilbudt flere hundre studenter, elever, lærlinger og hospitanter fra over 30 studieretninger.

Likestillingsloven ble endret i 2020 slik at arbeidsgivere har utvidet plikt til å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling, og hindre diskriminering, og å søke å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. Det er utarbeidet en redegjørelse, som også er behandlet av styret, for hvordan LDS har arbeidet for å oppfylle aktivitetsplikten i tråd med lovendringen, se sykehusets hjemmesider, www.lds.no .

Miljørapportering

Avfallshåndtering er en del av sykehusets systematiske HMS-arbeid. LDS har prosedyrer for håndtering av avfall, og det arbeides kontinuerlig med å sikre en best mulig avfallshåndtering. Bygg i

Lovisenberggaten 17 er tilknyttet fjernvarme produsert av fornybar energi. LDS benytter sentral driftsovervåking av tekniske anlegg til regulering av ventilasjon og oppvarming. Automatisk lysregulering er etablert i nye bygg, og energimerking er gjort i hovedbygget.

Årsregnskapet

LDS hadde et underskudd i 2021 på MNOK 10,4 (Overskudd på MNOK 20,2 i 2020). Underskuddet skyldes at inntektsbortfall og økte kostnader som følge av Covid-19 ikke har blitt fullt ut kompensert i 2021. Av salgsgevinst av aksjepost på 16,9 MNOK, er det avsatt 10 MNOK til styrking av forskning og intensivsykepleieutdanning.

Sum driftsinntekter var på MNOK 2 448,2 i 2021 (2 245,3 i 2020). De samlede investeringene av varige driftsmidler var på MNOK 95,8 i 2021 (65,6 i 2020). Sykehusets likviditetsbeholdning pr. 31.12.21 var på MNOK 208,6 i bankinnskudd (384,0 pr. 31.12.20). Reduksjonen i likviditetsbeholdningen er en følge av økte investeringer i varige driftsmidler, samt nedbetaling av gjeld til kredittinstitusjon. Skattetrekksmidler utgjør MNOK 51,8 av beholdningen pr 31.12.21.

Pr. 31.12.21 utgjorde kortsiktig gjeld 37,5 % av samlet gjeld og egenkapital (41,2 % pr. 31.12.20). Egenkapitalandelen var på 54,1 % pr. 31.12.21 (53,0 % pr. 31.12.20).

Fortsatt drift

Sykehuset har langsiktig avtale med Helse Sør-Øst RHF om leveranse av spesialisthelsetjenester. Avtalen stiller likelydende krav til LDS som til helseforetakene om blant annet omstilling og effektiv drift. Avtalen skal sikre at LDS får en likeverdig finansiering som helseforetakene, herunder kompensasjon for merutgifter til lønns- og pensjonskostnader. I tillegg til den langsiktige avtalen inngår partene en årlig driftsavtale som blant annet definerer hvilke tjenester og i hvilket omfang LDS skal levere helsetjenester.

Bokført egenkapital pr. 31.12.21 er MNOK 692,7. I pensjonsforpliktelsen pr 31.12.21 er det et ikke bokført actuarielt tap på MNOK 485,1, mot MNOK 521,7 pr 31.12.20. Reduksjonen skyldes i hovedsak endringer i avkastning, lønnsvekst og forventet levealder.

I oktober 2015 ble det utført en verdivurdering som viser merverdier i bygningsmassen, og med bokførte verdier av byggene pr. 31.12.21 utgjør merverdien MNOK 441,9. Det er ingen indikasjoner på at verdien av byggene har gått ned etter at verdivurderingen ble gjennomført. Basert på dette er sykehusets reelle egenkapital vurdert til MNOK 649,5.

Årsregnskap for 2021, driftsavtalen for 2022 og sykehusets langsiktige driftsplaner viser at det er grunnlag for fortsatt drift. I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede, og lagt til grunn for regnskapsavleggelsen.

Fremtidig utvikling

Sykehuset har en langsiktig avtale med Helse Sør-Øst RHF og mottar årlig oppdrags-/bestillerdokument fra Helse Sør-Øst RHF.

Styret i Helse Sør-Øst RHF har besluttet at LDS skal øke dekningsgraden for spesialisthelsetjenester til befolkningen i eget opptaksområde. LDS overtok ansvaret for medikamentell kreftbehandling fra Oslo Universitetssykehus HF fra 1. kvartal 2020. Fra mars 2022 har sykehuset overtatt ansvar for nyremedisin og dialyse fra syv av Oslos bydeler. Det vil samtidig bli etablert lokalsykehusstilbud innen nefrologi (nyresykdommer) for innbyggere fra eget opptaksområde. Innen psykisk helse og rusbehandling pågår en prosess som kan innebære at LDS overtar flere oppgaver fra OUS.

Sykehuset har en god drift og er velrenommert, noe som ikke minst skyldes lojale og faglig dyktige medarbeidere på alle nivåer, og som gjenspeiles i gjennomgående god rekruttering. Sykehuset har en kostnadseffektiv drift, noe som fremkommer av tall fra SAMDATA 2019 som viser at driftskostnadene for den somatiske virksomheten i 2019 var 9 % lavere enn landsgjennomsnittet.

Resultatdisponering

Det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende kontantstrømoppstilling og noter gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om resultatet i 2021 og økonomiske stilling pr. 31.12.21. Lovisenberg Diakonale Sykehus AS har for 2021 et årsunderskudd på MNOK 10,4. Egenkapitalen er på MNOK 692,7.

Styret foreslår at underskudd på MNOK 10,4 dekkes av annen egenkapital.

Oslo, 7. april 2022

Bjørn Kristoffer Erikstein
Styrets leder

Kari Gran Bø Styremedlem

Vidar Haukeland
Styremedlem

Johnny Thorsen
Styremedlem

Ingar Pettersen
Styremedlem

Tove Gundersen
Styremedlem

Elisabeth Frøshaug
Styremedlem

Cecilie Piene Schrøder
Styremedlem

Kris Kristensen
Styremedlem

Tone Ikdahl
Adm. direktør